

Kávésok Lapja

XI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

2. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII., József-krt. 38. I. e. Tel: 32-1-05.

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Január 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmiadója.

Január 24-én (csütörtök) délután 5 órakor előljárósági ülés.

Január 25-ig benyújtandó vigalmi adó általányozása iránti kérvény.

Január 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási adó.

Január 31-ig felmondható a rögzített kereseti-, jövedelem és vagyoadó. Megfizetendő a zeneszerzői jogdíjak I. félévi részlete.

Február 5-ig megfizetendő az 1935 év I. negyedére (február) esedékes üzletbér első részlete.

Február 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Február 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai február havi fényüzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Február 15-ig fizetik fényüzési adójukat azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Február 15-ig benyújtandók a járdafoglalási engedélyek iránti kérvények.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága f. évi január 24-én (csütörtök) délután 5 órakor az Ipartestület tanácstermében

ÜLÉST

tart, melyre az előljáróság tagjait meghívja.

Budapest, 1935. január 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k.,
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.,
elnök.

Ujévi üdvözlés

Az esztendő 365 napja közül egyetlen nap az, amikor a testület vezetője egy esztendő fáradságos munkájáért elismerésben részesül. E jutalom ugyan nem látható és mégis értékes, a kartársak hálája és szeretetének dokumentálása az ő érdekükben kifejtett nehez és nagy munkáért.

E gondolat jegyében jelentek meg Ujév napján a Centrál kávéház külön helyiségében Mészáros Győzőnek, az ipartestület elnökének barátai és lelkes tisztelői, hogy őt az évforduló alkalmából meleg szeretettel köszöntsék és üdvözlőjék.

A megjelentek névsora a következő: Gál Arnold, Szabó Samu, dr. Strausz Vilmos alelnökök, Bauer György, Bodó Adolf, Böhm Ferenc, Krasznér Menyhért, Klauber József, Freiwirth Jenő, Rónai Miklós, Reiner István, Lissauer Gyula, Grosz Ödön, Weingrubner Ignác, Gerő Áron, előljárósági tagok, Losonczy Gusztáv a Kávésok Áruforg. rt. elnöke, Kemény Imre igazgató, Kammermayer Antal cégvezető, Marton József az ipartestületi tanonciskola igazgatója, dr. Havas Nándor főjegyző, Donáth Andor, Vas István, ipartestületi tisztviselők, dr. Havas József, László Géza és a Mészáros család tagjai és tisztelői igen nagy számmal.

Az est ünnepi szónoka dr. Strausz Vilmos alelnök volt, aki a következőkben tolmácsolta az előljáróság és a testület tagjainak üdvözlését:

„Megint elmúlt egy esztendő és ez az évforduló alkalmat ad nekünk arra, hogy egyrészt visszatekintsünk, másrészt a jövőt vizsgáljuk.

Már a bibliában is benne van a 7 bő és 7 szűk esztendő története amelyek nemcsak a biblia korában, de azóta is sorozatosan váltják fel egymást. Már-már azt hittük, hogy az elmúlt évek szüksége után végre jobb, bővebb évek következnek. Sajnos ez nem következett be. Nem kíván az elmúlt esztendő eseményeivel részletesen foglalkozni, csak azt az egyet

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ. A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: 46-2-63, 46-2-64, 46-2-65, 32-3-07, 33-8-91, 34-6-68, 35-0-16.

Tojás osztály

Sürgőnyeim: „Köztej Budapest“

Alapítva: 1910. **Aczél Éde** Alapítva: 1910.
 Precíziós **műszerész-mester.** Gépkonstrukciók, találmányok
 tervezése és kidolgozása, tömegcikkek gyártása, elektromos
 gépek szakszerű készítése és javítása.
 Telefonhívó: 43-1-52. ◇◇ Ellenszámlára is dolgozom!
 Budapest, VII., Klauzál-tér 13. == Dob-ucca 45.

állapítja meg, hogy ma már nem tisztán a mireánk nehezítő terhek a legnagyobb bajai a mi iparunknak, de belülről pusztít a kór, a vad, mindenre elszánt verseny, amelynek gátja nincsen.

Sajnálattal látjuk, hogy míg más iparágak létét és fejlődését vámvédelem és gazdasági intézkedések biztosítják, nekünk ebből nem jut semmi és sokszor megértés nélkül kezelik iparunk ügyeit.

Újabb időben a kézművesipar keretében alakulnak kartelszerű megállapodások. Nekünk is ily irányban kellene dolgoznunk, megállapodást létesíteni az iránt, hogy egymásnak ne csináljunk versenyt. Ha testületi határozattal meg tudtuk oldani az újrólajozások kérdését, mit a közönség is tudomásul vett, ebben az irányban is lehetne valamit alkotni. Reméljük, hogy mint a múltban, ez évben is sikerülni fog az adók némi könnyítését elérni.

Sajtó alatt van a pest-budai kávésipar 250 évének története. Ez a munka azt fogja bizonyítani, hogy a kávésipar hosszú évek keserves küzdelmei közepette felszínen tudta magát tartani. Ennek oka az volt, hogy ennek az iparnak mindig meg volt a céltudatos vezetője, aki az ügyek élén állva legyőzte a nehézségeket. Az újév alkalmából szeretettel üdvözlö az elnököt, azt kívánva, vezesse sok éven át testületünket mindnyájunk és iparunk javára!"

A zajos tapsok elhangzása után

Mészáros Győző elnök az üdvözlést a következő szavakkal köszönte meg:

„Nem tudom hány éve annak, hogy iparunk tradíciója szerint engem otthonomban felkerestek, hogy az évforduló alkalmából szereteteiket jókívánságokkal együtt kifejezzétek. Amikor ezeket a meleg szavakat hálással viszonzom, ehhez néhány gondolatot akarok fűzni. A mai súlyos időkben egy közület élén állani, bizony nem nagy öröm. Nincs az esztendőnek olyan napja, amikor valaki kérésrel vagy sérelemmel ne fordulna a testület elnökéhez. Sajnos az elnök is csak ember, aki minden bajra nem tud orvosságot találni vagy adni. Szűk látókörű emberek magánügyeikből közügyet csinálnak, sőt hangulatot akarnak teremteni. Ezek a dolgok gátolják aztán az intenzív együttes munkát sok esetben. Mindenkor a legnagyobb készséggel járok el az ipar ügyeiben, de a testület nem lehet egyesek magánérdekeinek kijárója.

Ma még nem látni a derengést, még ködös az idő. De hogy a magyar kávésipar a lejtőre jutott, annak nem kizárólag a közviszonyok az okai, hanem 80%-ban maguk a kávéások. Mi, akik a testületben élünk, annak ügyeivel naponta foglalkozunk, tudjuk, hogy mindenütt hányat ütött az óra. Ezért nem tudok ma buzdító szavakkal a jövőre rámutatni. A kávésipar azonban össze van forrva a főváros életével és reá még a jövőben is hivatás vár.

CELLULOID AJTÓVÉDŐ megvéd
 kopástól, piszoktól! Minden színben és formában készül.
Huzat ellen CELLOFIX ajtóra
 ablakra.
 Higiénia Celluloidipar, Hold-utca 5. TELEFON: 15-9-16.

Közéleti működésemet jutalmának tekintem azt, hogy a mai napon megjelentetek nálam és szereteteiket felém irányítjátok. Ez a szeretet és bizalom ad nekem erőt, hogy feladatokat kellő erővel, iparom iránti szeretetemtől vezettetve, be tudjam tölteni. Ezzel a gondolattal köszönöm és viszonzom a baráti üdvözléseket!

A megjelentek lelkes éljenzéssel fogadták elnök szavait. Majd a fehér asztalhoz ülve, folytatódott a felszólalások.

Grosz Ödön elnök munkásságáért köszönetet mondva, reméli és kívánja jobb idők bekövetkezését.

Marton József a tanonciskola igazgatója a testületnek az ipari kultúráért hozott áldozataira való hivatkozással köszöntötte elnököt, aki minden nemes, hazafias célnak áldozatkész támasza.

Gál Arnold szellemes felszólalásában elnök működését aposztrofálta, aki a maga kis birodalmának — testületünknek — erélyes, céltudatos vezetője és irányítója.

Weingruber Ignác utalva arra, hogy a kávé leghűségesebb munkatársa a felesége, elnök nejét, családját, unokáit éltette.

Gál Arnold újabb felszólalásában Weingruber Ignácot köszöntötte, aki január 2-án tölti be 71-ik évét.

A megjelentek nagy óvációban részesítették Weingruber Ignácot.

Utolsónak

Dr. Havas főjegyző szólalt fel, ki reámutatva arra, hogy mint az ipartestület krónikása évek során át figyelte a testület ügyeit, elnök odaadó munkásságát, példaadó lelkiismeretességét mlftette fel. Az ipartestületi munkának nagyobb része nem a nyilvánosság előtt, de a zárt falak között zajlik le és ezért annak mértékét a kívül állók alig ismerik. Arra kérte az előljáróság tagjait, vegyenek részt ebben a munkában, ne csak erkölcsileg és bizalmuk nyilvánításával támogassák az elnököt és a vezetőséget, de aktív részvétellel és munkával. Az iparnak és a testület tagjainak jobb, boldogabb időket kívánt.

A felszólalások után még soká ült a társaság a fehér asztal mellett, míg a késő esti órákban a legjobb hangulatban szétoszlott.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. sz.
 Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait
 palackozva és hordófételeiben.

Király Gőzmosóda

mindenkinél modernebb berendezése legkiméletesebb és legolcsóbb mosást garantálja IV., Magyar-u. 3. Tel.: 85-1-29. — VI., Hajdu-u. 12-14. Tel.: 93-1-15.

Megjegyzések

Idegenforgalom.

Az elmúlt hetek folyamán igen nagy örömmel vettük tudomásul a sinautóbuszok beállításával Budapest és Bécs között elsőrangú, gyors és közvetlen vasúti összeköttetés létesítését. A magunk részéről is alkalmunk volt ezt kitapasztalni és meg vagyunk győződve arról, hogy ez a sinautóbusz főként, ha a járatok száma megfelelően szaporítottatik, közelebb hozza egymáshoz a két világvárost. Idáig ez a dolog rendben is volna, azonban azt tapasztaljuk, hogy arra való tekintettel, hogy a vámvizsgálat nem a határon, hanem a beszállás, illetőleg a fővárosba való megérkezés alkalmával történik, ez olyan körülményes, hogy valósággal feltűnést okoz és az érdekelt utasoknak nagyon kellemetlen. Nem a vámvizsgálat, hanem az a tény, hogy úgy a beszállásnál, de még inkább a Budapestre való érkezésnél valóságos rendőri kordon veszi körül a be, illetőleg kiszállókat és ez kíséri a sinautóhoz, illetve a megérkezésnél a vámvizsgálat helyéhez. Természetesen nagy feltűnést okoz amikor az autó utasait tömegesen egy csoportban kíséri a kirendelt rendőrök serege. Végre ez nem mindenkinek van inyére és főleg a fővárosba érkező idegenek nagyon furesán veszik ezt a rendőri diszkriminációt. Azt hisszük, hogy egy kis jóakarattal lehetne módot találni a segítségre.

Szilveszteri táncengedély.

Hatósági jóakaratról, megértésről és támogatásról hallunk mindenütt. Ha egyebet nem, biztatást mindig kapunk. Ez a „jóakarati” készlettel ipartestületünk vezetőségét arra, hogy a belügyminisztériumtól még jóval Szilveszter előtt azt kérje, hogy a szilveszteri tömegek hangulatát méltányolva engedjék meg kivételesen külön engedély nélkül a kávéházakban való rögtönzött táncot. E generális engedély fejében ipartestületünk elnöksége egy tekintélyes összeget ajánlott fel a jugoszláviai menekültek javára. Azok az urak, akiknek ezt a kérdést előterjesztettük, lelkesedéssel és megértéssel vették tudomásul ipartestületünk áldozatkészségét. De ember tervez, miniszter végez. Az ilyen kérdésekben való döntés a miniszternek van fenntartva, akihez a referensek csak nagy nehezen tudnak bejutni. Ebben az ügyben is december 31-én, Szilveszter napján délelőtt 10 órakor kaptuk meg a döntést, mely szerint a miniszter úr a kérelem teljesítéséhez hozzájárul, ha az ipartestület déli 12 óráig a felajánlott összeget befizeti és azok a testületi tagok, akik a táncengedélyt igénybe akarják venni, az államrendőrség főkapitányságánál szabályszerű táncengedélyt — természetesen bélyeges kérvényben és az engedélydíjak lefizetése mellett kérelmezik. A főkapitányság pedig ezen a napon csak déli 12 óráig tartott hivatalos órákat. Természetes, hogy a jótékony célra szánt összeg nem fizettetett be, mert hiszen a táncengedélyt senki sem vehette igénybe.

Frack-pótkávé és
Kathreiner-Kneipp
malátakávé
*jó forgalmat
és tisztességes hasznot
biztosít!*

A főpincérek óvadék kérdése.

A Főpincérek Lapját olvasva azt látjuk, hogy a főpincéri kar az elhangzott hivatalos és megnyugtató nyilatkozatok ellenére még mindig napirenden tartja a főpincéri óvadékok korlátozásának kérdését, mert sérelmesnek tartják, hogy a főpincérek ne adhassanak annyi óvadékot, amennyit akarnak és adott esetben ne veszíthessék azt el.

Annak idején, amikor az óvadékrendelet életbe lépett, a főpincérek azzal az érveléssel kérték annak életbeléptetését, hogy ilyen módon csak azoknak a pincéreknek van módjukban elhelyezkedni, akik nagy összegeket tudnak munkaadóik rendelkezésére bocsátani, így tehát a szegényebb sorsú vagy vagyontalan főpincérek elhelyezkedése meg van nehezítve.

Nem tudjuk, hogy ez idő óta a főpincérek mind megvagyonosodtak és hogy ez a szempont ma már mellékessé vált, de azt tudjuk, hogy azok az összegek és értékek, amelyekért a főpincér felelőssé tehető, mind jobban apadnak. Ismételten hangsúlyoztuk — és ezzel mindig csak munkás érdekeket szolgáltunk,

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes zárt
palackokban**

a
**Köbányai Polgári
Serfőzde**

gyártmánya

Kantos testvérek r. t.

**festő, mázó és
tapétázó iparüzem**

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

— hogy az óvadék csak egy szolgálati időszak bevételeinek fedezete lehet, de semmiesetre sem olyan összeg, amely az üzlet egész forgatókéjét meghaladja.

Adott tényekkel állunk szemben, nincs módunk megszabni, hogy a megszorult kávék kitől szerez magának hitelt, de a hitel bárkitől eredjen is, csak a reá vonatkozó törvényes szabályok szerint bírálható el és a főpincérek által adott kölcsönösszegek semmiféle privilégiumban nem részesülhetnek.

Azt hisszük, hogy ebben a kérdésben az ipartestület álláspontja a helyes, mert hiszen a korlátlan kölcsönzési szabadság mellett, amikor az összeg elveszett, azzal a naivitással élni, hogy a főpincér nem tudta, hogy az odavesztett összeg milyen célt szolgál és hogy ő csak óvadékot adott, legalább is nem őszinte eljárás.

Az árvédelem kérdése a kávésiparban

Amikor felelős helyről hangok hangzanak el az árak állandó leromlásának megakadályozása tárgyában, amikor egy — időközben lemondott — a legfontosabb termelési ágat képviselő miniszter, magát az árdragítás miniszterének deklarálja, a kávésipar is súlyosan érzi az árak állandó leromlásának terhét.

Kétségtelen, az első pillanatra az általános olcsóbbodás igen szimpatikus dolog, de ha a termelés folyamatát végigvizsgáljuk, azt látjuk, hogy a mai termelés a költségeket alig fedezi, az árak valósággal katasztrófát jelentenek.

Az utóbbi évek termelési politikájának egyik legsúlyosabb problémája volt a mezőgazdasági árvédelem, amelyet bolettával, kiviteli prémiákkal és egyéb pénzügyi intézkedésekkel igyekeztek meggátolni. Hiába volt a jó termés; ez azt jelentette, hogy a termelő többet fizetett rá, mint rossz terméskor és amikor a termelő ráfizetéssel dolgozik, amikor existenciáját csak mesterségesen tudja megvédeni, fogyasztása is a minimumra és a legszükségesebbre redukálódik, ami viszont a termelés többi ágában pangást és válságot idéz elő; ennek hatását érzi a kereskedelem és ipar minden ága, amelyeknek forgalma éppen a válságok miatt állandóan apad.

Nagyon messze mennénk, ha e válság okait és a fogyasztás apadását indokolni akarnók. Ez egy valóságos circulus vitiosus, az élet körforgásából nagy összegek hiányoznak, amelyek hivatva lennének új tőkéket és munkaalkalmakat teremteni. Nagyon helyesnek tartom tehát azokat a törekvéseket, amelyek elsősorban a termelőt akarják talpraállítani, hogy azon át aztán az egész gazdasági élet új erőhöz jusson.

A kávésiparnak ebben a kérdésben még különleges válsága van. A megélhetésért folytatott éles verseny a mi berkeinkben is olyan árrombolást eredményezett, amelyek még a termelési költségekkel sincsenek arányban.

Ez ármérséklésnek talán jogosultsága volna akkor, ha az előbb említett agrár termékek árának leszállítása a mi üzemeinkben is szerepet játszana, ez azonban nem így van. A kávéházban a mezőgazdasági termelés cikkei: hús, zsír, főzelékek stb. aránytalan kis szerepet játszanak, a fontosabb a vaj, amelynek az ára nemhogy leszállott volna, hanem hatóságilag szabályoztatott, többi nyersanyagaink pedig kávé, tea, csokoládé import áruk lévén, azok áralakulása a világpiacon paritásához alkalmazkodik, ami mellett a behozatalnál fizetett és utóbbi években többször fel-emelt vámok azokat ismételtelen megdrágították, nincs tehát semmi komoly jogcím arra, hogy a kávéházakban ez az árrombolás tovább grasszálhasson.

Meg kell állapítanunk, hogy nem speciális magyar jelenségről van szó, ezt Európa többi országában is tapasztalhatjuk, azonban azt is látjuk, hogy külföldön már ezzel a kérdéssel komolyan foglalkoznak, úgy Németországban, mint Ausztriában törvényerejű rendelkezések hoztak az árrombolások megfékezése céljából. Nálunk ezzel szemben még ma is érvényben van a háborús évek óta az uzorabíróóságokról és árdragító visszaélésekről szóló törvény és tudunk eseteket, amikor ennek alapján még ma is eljárások indíthatnak és ítéletek hozhatnak.

Mészáros Győző.

Az árrombolókat fogházba kerülnek

Dr. Gördeler, a németbirodalmi árvizsgálás kormánybiztosa, december 21-én rendeletet adott ki, amely szerint a tudatos árrombolókat fogházzal vagy korlátlan pénzbüntetéssel sújtják. Az erről szóló rendelet a bevezetésben ezt mondja:

„A fogyasztók vásárlóképességének megfelelő árak, elegendő termelés és kínálat mellett, legcélszerűbben az egészséges verseny medrében alakulnak ki. Mivel azonban a fogyasztás erős csökkenése mellett nagy a hajlandóság és a veszély arra nézve, hogy a termelő a közterhek és a tisztességes munkabérek valamint az anyagszállítók fizetését kétségessé tevő alacsony árakat szabjon, ezért közérdekből a rendes és igazolt árak érvényesülését biztosítani kell.

Éppen ezért a kormánybiztos új rendelete kimondja a korlátlan pénzbüntetést, vagy az elzárást minden olyan iparosra vagy művezetőre nézve, aki hitelének tisztességtelen igénybevételével az államot, a községet, a közérdekű intézményeket és a munkásokat, vagy a hitelezőket megillető követelések kockáztatásával árukat vagy munkákat olyan áron kínál, amelyek a termelő saját költségét nem fedezik, amelyek nem felelnek meg a rendes és rendszeres gazdálkodás feltételeinek. Az ennek alapján kiszabott büntetés végrehajtására akkor kerül sor, amikor a bűnös a fizetéseit beszüntette vagy csödlde került.

Emellett érvényben maradnak a tisztességtelen versenyről és a csődeljárásról szóló törvényekben foglalt büntetések is.

*

Megjegyezzük, hogy a hitelsértésről szóló 1932. évi IX. tc. 4. §-a nálunk is egy évi fegházzal bünteti azt az iparost, aki hitelezőinek kielégítését csorbítja azzal, hogy nyilvánvaló pazarlása, vagy nagy mértékben hanyag, vagy könnyelmű üzletvitele, illetőleg gazdálkodása következtében fizetéképtelenné válik. Ennek a §-nak a következő mondata szerint, hanyag és könnyelmű üzletvitel az, ha az iparos üzleti tőkéjét merész üzletekben kockáztatja.

Ebből látnivaló, hogy a magyar törvényhozás már három évvel ezelőtt ugyanebben az irányban, ugyanolyan vagy még erősebb megtorló eszközöket bocsátott bíróságaink rendelkezésére.

Érdemes volna behatóan és kimerítően foglalkozni avval a kérdéssel, hogy miért nem került az árrombolás problémájával kapcsolatban eddig egyetlen egyszer sem sor ennek a kitűnő magyar törvénynek az alkalmazására. Ennek révén meg lehetne állapítani, vajjon a felekben vagy a bíróságokban kell-e ennek a termékellenségnek okát keresni?

(Unio)

Roda Roda az irodalmi kávéházakról

Roda Roda, a Bécsben élő nagy magyarbarát író rendkívül érdekes csevegést írt a *Neues Wiener Journal* november 1-iki számában az irodalmi kávéházakról, ezek másfélszázados múltját írva le.

Goethe, Heine, az öreg Johann Strausz kávéházi társaságai mellett ott találjuk Richard Wagner, Liszt Ferenc, Anatole France, Schoppenhauer, Andersen és Gogoly neveit. Ibsen ép olyan kávéházi ember volt, mint Arthur Schnitzler, vagy D'Annunzio. Cikében megelevenedik a párisi Procope, a padovai Pedrocchi, a velenzei Quadri, a római Greco, a londoni Garraway, a berlini Josty. Látjuk, hogy ugrik fel 1789. július 13-án este Camille Desmoulines a kávéházi asztalra és ezzel megindítja a francia forradalmat, szobra azt a pillanatot ábrázolja, melyben felugrik egy kávéházi székre. Itt hívta fel a párizsi Café de Foy népét, hogy vonuljon a Bastille ellen.

A 18. és 19. század világirodalma vonul fel Roda Roda cikkében. Megemlékezik a pesti Pillvax kávéházról is.

Mi magyarok sem maradunk el kávéházi irodalmiságunkkal a világirodalom kávéházi jelenségei mellett. A kávé első költője a törökverő gróf *Zrinyi Miklós*. Megénekelte azt Arany János is. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Rákosi Jenő, Herczeg Ferenc, Munkácsy Mihály, Várady Antal, Ágai Adolf, Beksics Gusztáv, báró Dóczy Lajos, Márkus László írói és művészi pályafutása csak úgy a kávéházban kezdődött, mint Petőfié. Lechner Jenő és Szinyei-Merse Pál kávéházban gyakorolták a legnagyobb hatást korszakuk fiatalabb nemzedékére. A Nyugat és

Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt

kávéházakban
nélkülözhetetlen

a Hét a Central kávéház asztalairól indultak el, a Newyork és Muzeum kávéházakban folytatódtak, majd újra a Centralba tértek vissza. A magyar irodalom elválaszthatatlan a Török Császár, a Philosophus, az Arany Sas, a Pillvax, a Goll, az Arany Ökör, a Kammon, a Vadászkürt, a Báthory, a Fiume, a Muzeum, a Central, az Abbazia, Palermo, a Newyork a Balaton, a Baross neveitől.

A mai irodalom úgy él a Central, a Simplon, a Japán, a Newyork, a Buesinszky, a Philadelphia, a Hadik, a Gellért falai között 1935-ben, mint 1795-ben a Kemnitzer, másképp Márványos, vagyis Nagy kávéházban. Ambrus Zoltán csak kávéházban tudott írni, Ady Endrének nagyon kevés verse van, amely ne kávéházban született volna meg, Bródy Sándor a Tanítónőt a Club kávéházban írta, Kaecóh Pongrácz a János vitéz melódiáinak nagy részét a Newyorkban szerzette és Munkácsy Mihály első pénzét a József-téri Karl kávéházban kereste meg.

Minderről és mindenről a pest-budai kávéházak történetéről szóló s sajtó alatt levő munkában fogunk olvashatni a legnagyobb részletességgel. A készülő munka kefelevonatain máris felvonul a magyar múlt egy része régi magyar és budapesti kávéházak ablakaiból nézve.

Bevilaqua-Boršody Béla.

HIVATALOS RÉSZ

Budapest Székesfőváros Polgármestere.

Tárgy: A budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapjának megállapítása az 1935. évre.

197.248—1934. pm. ü. o.

18.045/1934.—VI.

HATÁROZAT.

A budapesti kávéházi alkalmazottak adóalapját, figyelemmel a jelenlegi gazdasági viszonyokra, az 1935. évre a további intézkedésig, de legkésőbb 1935. évi december hó 31-ig a következőképpen állapítom meg:

főpincér kereseti adóalapja hetenként
az I. o. üzemben 60 (hatvan) pengő,
„ II. o. üzemben 45 (negyvenöt) pengő,
felszolgáló és fizetőpincér kereseti adóalapja hetenként
az I. o. üzemben 34 (harmincnyolc) pengő,
„ II. o. üzemben 28 (huszonnyolc) pengő
kávéfőző és felirónó kereseti adóalapja hetenként
az I. o. üzemben 28 (huszonnyolc) pengő,
a II. o. üzemben 24 (huszonnégy) pengő,
kávéfőző kereseti adóalapja hetenként

M o c z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon !

az I. o. üzemben 24 (huszonnégy) pengő,
a II. o. üzemben 21 (huszonegy) pengő,
a segédszemélyzet (férfi, vagy nő) az I. o. üzemben és
kenyeres kereseti adóalapja hetenként 21 (huszonegy)
pengő.

Az osztályozást illetőleg az I. osztályba tartoznak:
Abbazia, Alsómargitsziget, Angol, Astória, Ba-
lázs, Baross, Bellevue, Belvárosi, Bodó, Bristol, Brit-
tannia, Ciró, Capri, Carlton, Chapeau Rouge, Duna-
corso, Edison, Elysée, Emke, Etoile, Flóris, Fővárosi
Pavillon, Gerbeaud, Gresham-Venezia, Hangli, Hun-
gária, Keleti, Központi (Central), Lukács rt., Lukács-
kert, Spolarich, Miami, Mignon, Metropole, Newyork,
Negresco, Országház-téri, Ostende, Palace, Palatinus
Park rt. (Margitsziget), Parisette, Pátria, Pannónia,
Park, Royal, Savoy, Simplon, Szabadság, Svábhegyi
Nagyszállóda, Unio, Várkert-Kioszk, Vigszínház és a
kávéházi jellegű tejivók.

A II. osztályba tartoznak a fel nem sorolt üzle-
tek.

A különleges fényüzési kávéházi vállalatoknál
alkalmazott személyzet adóalapját ezen rendelkezés
nem érinti, mert azok személyzete tovább is az I/A.
vendéglői alkalmazottak részére a 96414/1933.—VI.
számú határozattal megállapított kereseti adóalap
után adóznak.

Erről a polgármesteri VI. (pénzügyi ügyosztályt),
a központi adószámviteli hivatal, a ker. adószámvi-
teli (forgalmi és kereseti adó) osztályokat és a buda-
pesti kávéipartestületet (VIII., József körút 38.) és
a főpincérek országos egyesületét (VII., Hársfa uca
31.) értesítem, a két utóbbit azzal, hogy ezen megál-
lapítás ellen 15 nap alatt a m. kir. Pénzügyigazgató-
ságnál fellebbezéssel élhet.

Budapest, 1934. évi december hó 18-án.

A polgármester megbízásából:

Lamotte s. k.
tanácsnok.

Figyelmeztetés!

**Figyelmeztetjük Kartársainkat, hogy a vigalmi-
adó átalányok kérésének utolsó terminusa január 25.
Aki eddig kérvényét nem adja be, átalányt nem kap-
hat.**

H I R E K

Szendy Károly polgármester üdvözlése. Ipartestü-
letünk elnöksége tiszteletteljes lelkes levélben fejezte
ki jókívánságait Szendy Károly polgármesternek hi-
vatalba lépése alkalmából. Az üdvözlést a polgármes-
ter a következő sorokkal köszönte meg:

„A Budapesti Kávésok Ipartestülete
1. Elnökségének,

Budapest.

Polgármesterré történt megválasztásom alkalmá-
ból küldött szerencsekívánataikat hálásan köszönöm.

Szendy Károly s. k.

**Egkher Ferenc a bécsi kávéstestület elnökének
ünnepélye.** Egkher Ferenc, a bécsi testvértestület el-
nöke 25 évi munkásság után állásáról lemondott. A

Teabeszerezésnél próbálja ki

A

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT.
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

alanti különleges teakeverékeit, amelyek kizá-
ról kipróbált minőségű, garantáltan friss, ne-
mes termésű teákból vannak összeállítva és ki-
próbálva.

Olesó, kommere teákat (14 pengőn alul) ne
vásároljon. A tea áraban csak 8 pengő maga a
vám, úgyhogy az alanti árákon alul csak silány
minőség szerezhető be, mely kávéházi célokra
alkalmatlan.

Kimérve is szállítunk alanti keverékeinkből:

Imperial keverék per kg . . . P 20,65
Royal keverék per kg P 18,45
Lipton rendsz. teakeverék per kg P 19,65
Teakeverék A per kg P 17,40
Teakeverék B per kg P 14,80

nagyszorgalmú, érdemes elnök lemondását a testület
sajnálattal vette tudomásul, de szándéka megmá-
sítására nem sikerült őt rábírni. A testület nagyérdemű
elnöke iránt érzett háláját oly módon kívánta kife-
jezni, hogy őt a m. é. december 20-án tartott köz-
gyűlésen egyhangulag a testület diszelnökévé válas-
totta meg. Ipartestületünk vezetősége, amelyet Egkher
Ferenc diszelnökhöz évtizedes lelkes barátság fűz,
meleghangú levélben csatlakozott az ünnepléshez.

Halálozás. Frey Gyula ipartestületi tag, a Sziget
Club bérelője, f. é. január 4-én, életének 54-ik évé-
ben elhunyt. Temetése január 6-án ment végbe az új
köztemető halottasházából.

Előljárási ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestü-
letének előljárási ülése f. é. január 24-én (csütörtök)
délután 5 órakor tartja ez évben első előljárási ülés-
t. Felhívjuk az előljárási tagjait, hogy a napirend
fontosságára való tekintettel, minél teljesebb számban
jelenjenek meg az ülésen.

Adóközösségi értesítés. Minthogy az 1935. évi
adóközösségi átalány megállapítására vonatkozó tár-
gyalások még folyamba vannak ÁKÖRDGOVCUM
még nem történt meg, az adóközösségi tagok a
mult évben kivetett átalányt tartoznak további intéz-
kedésig megfizetni. Azok pedig, akik a mult évben
nem voltak adóközösségi tagok, oly összeget tartoz-
nak fizetni, amennyinek megfizetésére őket az adó-
közösség vezetősége felhívta.

Zenejogdíjak ügye. A magyar szövegírók-, zene-
szerzők és zeneműkiadók szövetkezete f. é. január
1-vel új jogdíj-táblázatot adott ki, mely a zenéltetés
minősége, időtartama szerint osztályozza az egyes
kávéházakat. Ez az új táblázat egyes kávéházak jog-
díjainak erős felemelését tartalmazza, ami számos
panaszra adott alkalmat. Ipartestületünk elnöksége ez

ügyben tárgyalásokat kezdeményezett a szövetkezettel, amelyek eredményeképp megállapodás létesült az irányban, hogy a kivetések revízió alá vételnek és addig, míg ez a közösen lefolytatandó revízió megtörténik, kartársaink csak a múlt évi átalányokat fizetik.

A vigalmi adóátalányok ügyében az ipartestület elnöksége eljárta a székesfőváros pénzügyi osztályában, ahol a vigalmiadó eltörlését, végső esetben pedig az átalányok leszállítását kérte. A kérelem érdemben csak akkor kerül elbírálásra, amikor a fővárosi választások után az új vezetők helyeiket véglegesen elfoglalták.

Tisztelgés a belügyminisztériumban. Mészáros Győző elnök vezetésével nagyobb küldöttség jelent meg a belügyminisztériumban, hogy dr. Tomcsányi Kálmán min. főtanácsost, aki az iparunk sorsát intéző rendészeti osztály vezetését újból átvette, üdvözlje. Mészáros Győző elnök igaz tisztelettel köszöntötte dr. Tomcsányi Kálmánt régi helyén és arra kérte, hogy a kávéipar eléje kerülő ügyeit jóakarattal és szeretettel intézze. Dr. Tomcsányi Kálmán az üdvözlést megköszönve kijelentette, hogy az állampolgárok boldogulásának előmozdítását mindenkor közérdeknek tekintette és ebben az irányban kíván a jövőben is működni. Együttal tekintettel sokoldalú elfoglaltságára, arra kérte a megjelenteket, hogy a konkrét ügyek megbeszélése céljából külön alkalommal keressék fel őt.

A Magyar Irás és a Prágai Magyar Hírlap ajánlása. Tudjuk, hogy az egykor magyar Felvidéken a magyar nyelvű sajtó mily nehéz küzdelmet folytat a magyar nyelv és kultúra kincseinek megóvása érdekében. Ezt a feladatot a Prágai Magyar Hírlap napilap és a Magyar Irás c. havi folyóirat kiválóan teljesíti, amikor európai nívón szerkesztett közleményeivel és cikkeivel egyikszik a felvidéki magyarság kultúráját szolgálja. Ez értékes kultúrkapcsolatok fenntartása érdekében kívánatos, hogy azokat az anyaország közönsége is megismerje és támogassa. Ez okból arra kérjük t. tagtársainkat, hogy ezeket a lapokat a maguk részéről is előfizetésükkel támogassák.

A kártyaellenőrzések ügyében a testület elnöksége eljárta a pénzügyigazgatóságnál, hol szóvá tette a kartársak részéről beérkezett panaszokat. Mielőtt a kérdésben végleges intézkedés történnék, felhívást kaptunk, hogy az egyes ellenőrzési eljárásokról tegyünk jelentést. Ez okból felhívjuk kartársainkat, közöljék a testület irodájával, hol és mikor tartattak ilyen kártyaellenőrzések és minő észrevételek tettek.

Reggel öt óra után nem kell kapupénzt fizetni. A belügyminiszter az 1.505—1897. közgyűlési szabályrendelet alapján kimondotta, hogy a fővárosi házak kapuit október 1. és április 30. közti időben este 10 órától reggel 6 óráig kell zárva tartani ugyan, de a házmeister nem jogosult hajnali 5 óra után is kapupénzt szedni a lakóktól. Április 30-tól október 1-ig természetesen reggel 5 órakor is ki lehet nyitni a kaput. Ezzel a belügyminiszteri határozattal végérvényesen elintéződött a kapupénz-probléma.

Hattyu gőzmosó kölcsönző vállalat és fehérnemű

Budapest, VII., Klauzál-utca 8. Telefon 38-5-58 és 35-8-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Az
eredeti

SIDOL

fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götl Lipót „SIDOL“ vegyitermékek gyára R. T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

A német „Jogász Hetilap“ közli, hogy ennek az esztendőnek első kilenc hónapjában Németország területén 11.000 személyt kellett megbüntetni a helyi rendőrhatalóságok rendeleteinek áthágása miatt — csupa olyan embert, akinek a rendeletekről tudomása nem volt, mert nem olvas ujságot. A bíróságok valamennyi esetben abból az alapelvből indultak ki, hogy „az ujságolvasás kötelesség és nem szórakozás“.

A fővárosi ipartestületek egyezményt létesítettek a közlő önkormányzati választásokra. A fővárosi ipartestületek ezúttal kellő időben lépéseket tettek a közlő önkormányzati választások előkészítésére. E célból a Budapesti Asztalosok Ipartestülete tanácsstermében értekezletet tartottak, hogy megbeszéljék a közlő OTI, MABI és kamarai választások lebonyolítása körül mutatkozó teendőket.

Az értekezletet, melyen 38 ipartestület képviseltette magát, Dembitz Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, a villanszerelő ipartestület elnöke vezette, aki megnyitó beszédében az erők összefogásának szükségességét hangoztatta. Kívánatosnak jelezte, hogy a közlő választásokat az iparosság a legteljesebb egyöntetűséggel bonyolítsa le és küszöbölje ki a felesleges harcokat.

Füredy Lajos főtitkár az ipartestületek választási egyezményének megalakítására vonatkozólag terjesztett elő részletes javaslatot, melyhez az egyes ipartestületek kiküldöttei szólaltak hozzá és bejelentették csatlakozásukat.

A megjelent ipartestületek képviselői megállapították, hogy a különböző önkormányzati szervezetben való képviseltetés joga az iparosságot illeti. Éppen ezért ezúttal az ipartestületek szerepe jut leginkább kifejezésre és az ipartestületet illeti meg nemcsak a választás, hanem a jelölés joga is.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapított 1824.

Svábhegyen levő cukrászda

Fogaskerekű mellett

AZONNAL BÉRBEADÓ

Ajánlatokat „Cukrászda“ jeligére
Tenzer hirdetőjébe Szervita-tér 8.

A megjelentek kimondották, az ipartestületi választási egyezmény megalakulását, elhatározták, hogy csatlakozásra szólítják fel a még kis számban távollevő ipartestületeket is és az egyes ügyek vitelére egyelőre ideiglenes intézőbizottságot küldtek ki.

Az ipartestületek választási egyezményének alakítása rendkívül nagyjelentőségű a közeljövőben megtartandó önkormányzati választások szempontjából, mert ebben már eddig is úgyszólván az összes fővárosi ipartestületek részt vesznek, ami minden vonatkozásban a legmesszebbmenő súlyt biztosítja a választási egyezménynek az elkövetkezendők során teendő lépései tekintetében.

A választási egyezmény és az ipartestületek ezen a kereten belül megnyilatkozó egysége sok felesleges és indokolatlan harenak a kiküszöbölését biztosítja.

Ez alkalomból felkérjük testületünk tagjait, hogy minden ilyen választási ajánlás aláírása előtt győződjenek meg arról, hogy az az ipartestületek érdekeit képviseli-e, mert sajnálattal tapasztaljuk, hogy ezeken a választásokon mindenféle egyéb érdekesség kíván érvényesülni. E célból ipartestületünk irodáját hívják fel telefonon, amely minden tekintetben felvilágosítást ad.

Ipari és közigazgatási hírek

Ki mondhatja fel adóját? A kereseti, jövedelem-és vagyonadónál (10,000 pengőn alul maradó kereseti adóalap esetén) az adóleszállításra az szolgálhat indokul, ha a kereset, jövedelem, vagy vagyon csökkent, ha az előzőnél alacsonyabb értékesítési árak, a forgalom csökkenése, veszteségek, haleset, elemi kár stb., állottak elő, továbbá, ha az adókiivetés már a legutóbbi alkalommal is túlmagas volt.

Aki minden kétséget kizáró módon igazolni tudja, hogy üzleti forgalmában, így keresetében és jövedelmében csökkenés állt be, jogosult a felmondás benyújtására, ezt azonban január hó végéig kell megtennie. Az új vallomás a legnagyobb gonddal készítenendő el.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzemé,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 37-8-69

A megrögzített adó felmondása iránti kérelmet január végéig kell benyújtani, Budapesten a kerületi adófelügyelőségeknél, vidéken az adóhivatalnál.

A kérvényben lüzetesen meg kell jelölni azt az okot, amiért az előző évre, vagy évekre kivetett és megrögzített adónak a folyó évre való átírását soknak, túlzottnak tartja.

A felmondó kérvény bélyegmentes. Ehhez azonban egyidejűleg szabályszerű adóbevallást is mellékelni kell, mert a bevallási ív nélkül a kérelmet nem veszik figyelembe.

Az egyházi adó levonása a jövedelemből. A jövedelmiadó alapjának megállapításánál, amennyiben az adózó számszerű jövedelemadóvallomást adott és abban az előző évben fizetett adók levonását kérte, kérheti az egyházi adónak levonását is. A levonásnál nem jelent különbséget, hogy az egyházi adót a jövedelemadó alapján, vagy pedig külön adótételben vetették ki. Az egyházi adóval egyidejűleg levonhatók még a rendkívüli egyházi adó és a felekezeti iskolai adó is.

A percc súlyát nem kívánja szabályozni a miniszter. A debreceni sütőiparosok a sósperec súlyának rendezését kívánták olyan értelemben, hogy a sósperec súlyát is legalább három és fél dkg. súlyban állapítsák meg. A kamara a kérelmet a miniszter elé terjesztette, aki azonban azt 54.061—1934. K. M. számú rendeletével elutasította.

Szigorúan ellenőrzik a fagyalt előállítását és forgalombahozatalát. A kereskedelemügyi miniszter 57.917/XVIII.—1934. K. M. szám alatt leiratot intézett az Ipartestületek Országos Központjához és felhívta a figyelmet arra, hogy az IFOK figyelmeztesse az ország összes ipartestületeit a fagyalt előállítására és forgalombahozatalára vonatkozó rendeletre. Ugyan- is az utóbbi időben e rendeletet rengetegen megszegték és az egészségre káros anyagok egész sorozatát használták fel a fagyalt előállítására. A kereskedelemügyi miniszter rendelete hivatkozik az Országos Magyar Királyi Kémiai Intézet jelentésére, amely szerint a forgalombahozott és az ellenőrzések során megmintázott fagyaltokban sok esetben még káros fémi mérget — többek között horganyt (cint) — találtak. Az Ipartestületek Országos Központja a kereskedelmi miniszter leirata értelmében most felhívást bocsátott ki az ország összes ipartestületeihez, hogy figyelmeztessék tagjaikat a fennálló miniszteri rendeletek betartására, mert az iparhatóságok a jövőben a leghigorubbán gyakorolják a fagyaltok ellenőrzését és a rendelet megszegőit súlyosabb esetekben elzárással is büntetik.

Alkalmazottak elesábitása piszkos verseny. A Kúria mondta ki ez tmemregeen a P. IV. 6252/1934. számú perben. Az alperes iparos a felperes alkalmazottját elesábitotta, bár kellő gondosság mellett tudhatta, (hisz kérdezhetette volna) hogy annak kilépése jogtalan és időelőtti volt. Az alperesnek ez az eljárása tisztességtelen, ellenkezik a kereskedői erkölcsökkel.

SPRINGUT HENRIK tojásnagykereskedő

Budapest, VI., Vasvári Pál u. 11. Telefon: 21-7-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglőszállítója

KITÜNŐ és MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csakis az Országos Magyar Zenész Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII., Erzsébet-kr. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat!

Hivatalos közvetítő: **Augenfeld Jenő.**

ezért a bíróság elrendelte az abbahagyást, vagyis alperesnek az alkalmazottat el kellett bocsátania és viselnie kellett a perköltséget.

(Amennyiben ilyenkor a felperes károsodik, az alkalmazottal és az új főnökkel szemben is kártérítést követelhet.

A felek bármit kiköthetnek szerződésbontó ok gyanánt. Sem az 1884:XVII. tc., sem az 1910/1920. M. E. számú rendelet nem zárja ki a törvényben fel nem sorolt elbocsátási okok kikötését. (Kúria 1934. május 8. P. H. 761/1933 sz.)

A kilépő segéd munkakönyve. Az ipartörvény 106. szakasza szerint az iparos a kilépő segédnek a munkakönyvet átadni tartozik.

Ugyanakkor az iparos az ipartestületnél levelező lapon, vagy levélben a segéd kilépését bejelenti.

A munkakönyvet semmiféle címen visszatartani nem szabad. Még zálogban sem és biztosítéknak sem. Csak akkor, ha a jogtalanul kilépő segéd hatósági visszavezetését kívánja az iparos.

Ha a segéd bármily okból nem veszi át a könyvet, azt azonnal nyugta ellenében le kell tenni az ipartestületnél.

Az az iparos, aki a könyvet visszatartja és ezzel a segédnek kárt okoz, kártérítéssel tartozik.

1933. végén a Honvédelmi minisztérium házi autósztágában fordult elő ilyen eset. Az egyik kilépő soffőr könyvét visszatartották és nem vitték el az iparhatósághoz.

A Járásbíróság a soffőrnek csak háromnapos munkabért ítelt meg. Ennyi idő alatt t. i. a soffőr szerezhethetett volna új könyvet.

A Törvényszék 14 napot ítelt meg, mert a 157. szakasz a) pontja szerint a könyv visszatartása egyúttal kihágás is, a kihágási eljárás folytatásához pedig 14 nap elegendő.

A Kúria 45 napi kártérítést ítelt meg, mert a 14 nap a Kúria szerint nem elegendő a kihágási eljárás redményes lefolytatásához.

Ez a kúriai ítélet új irányt szab az idetartozó ítélezéseknek. A törvényben nincs intézkedés a kártérítés mértékére nézve. A bíróságok az eset körülményeihez képest, belátásuk szerint becsülték meg a segéd károsodását.

Chrómoztassa, nickeleztesse felszerelését

NEMES EDE chromozó vállalatánál,
Budapest, VI., Nagymező ucca 45.
Telefon: 18-9-80.

Ezentúl a munkakönyv elvesztése esetén marad az eddigi 3 napi kártérítés, jogtalan vagy vétkes visszatartás esetén pedig a Kúria szerinti 45 nap lesz irányadó.

Az üzletvezető nem tisztviselő. A szolgálati perben vitás, hogy az alperesi szálloda- és éttermi üzemenknél igazgatónak nevezett és üzletvezetőként alkalmazott felperes tisztviselőnek vagy iparossegédnek tekintendő-e és hogy őt milyen tartamú felmondási idő illeti meg. Az indokolás szerint az 1922:XII. tc. 14. §-ának 1. pontja szerint a fogadó, vendéglő- és kávéházüzemek iparvállalatok. Ezek alkalmazottai közül ipari tisztviselőnek csak azt az egyént lehet tekinteni, aki túlnyomó részben szellemi természetű kereskedelmi vagy műszaki irányító vagy ellenőrző tevékenységet fejt ki.

Munkás alatt a szó közönséges értelmében azt kell érteni, aki más részére bérért testi munkát végez, tekintet nélkül arra, hogy az ipartörvény rendelkezései szerint gyári munkásnak vagy iparossegédnek tekintendő-e. A munkás elnevezés éppúgy alkalmazandó a szakmunkásra, mint a szakképzett-ség nélkül valóra.

Minimális árak. Mindenki számára, tehát a kereskedelmi forgalomra szánt árucikkek előállítóinak is fennálló jogunk alapelvénél, a szerződési szabadságnál fogva, joguk van áruinak eladási árát megállapítani és annak megtartását szerződéssel továbbeladás esetére is biztosítani. Ez a szerződés érvényes mindaddig, amíg törvényes tilalomba, közérdekű korlátozásokba, vagy a jó erkölcsökbe nem ütközik. Ez az ármegállapítás a piszkos versenyről szóló törvény alkalmazása körében a szerződési kötelezettségvállalók körén kívül eső versenytárgyakkal szemben is hatályosul akkor, ha a cikk tulajdonosa *olyan zárt kötelezettségi rendszert* tart fenn, amely a kereskedelmi forgalom adott körülményei és a gyakorlati lehetőség határai között a tisztességes kereskedők szokásos eljárása mellett köteles arra, hogy az áru legális úton csak oly viszonteladó kezébe jusson, aki az előírt árak megtartásának kötelezettségét vállalja. (Bp. Ker. és Pp. Kamara vál. bírósága 9473/1933.)

Kávés saját üzleti céljaira péksütemény-készítéssel foglalkozhatik-e? Az 1922. évi XII. tc. 45. §-a szerint minden iparosnak joga van arra, hogy az iparának munkakörébe tartozó készítményeknek teljes előállításához szükséges mindennemű munkát egyeítsen és ebből a célból más iparokhoz tartozó szerszámokat is alkalmazzon.

Minden hölgynek egyéni frizurát kreál, hajfestésben a legtökéletesebbet adja

ECKERT

VIII., Múzeum-körut

Telefon: 34-5-29.

10.

Ez alapon a kávé maga állíthatja elő a kávéházában kiszolgált itatok és ételek élvezéséhez szükséges süteményeket. E célból sütőkemencét építhet magának és sütőipari segédszemélyzetet is alkalmazhat. Ugyanez az eset, ha vendéglős az üzletében feldolgozásra kerülő húsfélék nyerése céljából maga vág borjút és szúr sertést s e célból állandóan hentes vagy mészárossegédet is foglalkoztat. — Természetes azonban, hogy a kávé, aki süteményt állít elő, csak süteményekre szóló megrendeléseket nem fogadhat el, nem is teljesíthet s önálló sütemény-árusítást nem folytathat.

Kifőzdék „étkezde“ feliratot alkalmazhatják-e cégtábláikon? Az 1922:XII. tc. és a végrehajtása tárgyában kibocsátott 78.000/1923. K. M. számú rendelet a cégvalódiság elvének kíván érvényt szerezni, amiből következik, hogy iparos szakmáját üzletének külsején és üzleti nyomtatványain az iparjogositványban foglalt megjelölésnek megfelelően tartozik feltüntetni és csak emellett használhatók megtevesztésre nem alkalmas más elnevezések is. A 78.000/1923. K. M. számú rendelet 131-ik §-a tekintetben a vendégiparokat illetően minden kétséget kizár. Ami pedig a fogadó, penzió, vendéglő, koresma, kávéházi illetve kávémérési ipart illetően jogszabály, az jogszabály a szabadipart tevő, de a felsoroltakkal rokontermészetű kifőzőiparra nézve is. Vagyis a kifőzőipar gyakorlására iparigazolványt nyert egyén üzletét csak „kifőző“-nek vagy „kifőzdé“-nek nevezheti.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 60.186—1926. számú rendelete (Belügyi Közlöny 1926. évf. 380 oldal) kifejezetten is tiltja vendégipari üzlethelyiségnek a közönség megtevesztésére alkalmas felíráttal ellátását és hirdetését, tehát kifőzdének „étkezde“-ként való feltüntetését, mert míg a kifőzde a rendelet 130. §-a negyedik bekezdése szerint korlátozott üzletkörrel bír, addig az étkezde üzletköre korlátlanul nincsen, minthogy e szó alatt csak vendéglő érthető. Az „étkezde“ megjelölésnek „kifőzdé“-re alkalmazása megtevesztő és így e rendelet szerint büntetendő kihágás.

Terheltek az az eljárása, hogy bár a kifőzőiparra nyertek iparigazolványt, üzleteiket „étkezde“ felíráttal látták el, illetve „étkezde“ elnevezéssel hir-

dették és ezzel a közönséget vendéglői üzletkör vélelmezésére indították, vagyis megtevesztették, a 60.186/1926. K. M. számú rendelet hatálya alá esik, tehát büntetendő.

Ezenfelül vendéglőipar jogosulatlan gyakorlásának ténye is megállapítható a terhelttel szemben, mert a kifőző a 78.000/1923. K. M. számú rendelet 130. §-ának negyedik bekezdése szerint csak huzamosabb időn át „meghatározott fogásokból álló ebédet esetleg vacsorát“ szolgáltathat ki, ami egyértelmű az abonnensek kiszolgálásával, holott ez a terhelte egyes ételeket külön-külön árfeltüntetéssel hirdet, ami futóvendégeknél étlap szerinti kiszolgálására irányuló készséget, vagyis vendéglőipart jelent.

Ami terheltnak azt a védekezését illeti, hogy italmérési engedéllyel nem rendelkezik és így szeszitalt nem mér, mentségül nem fogadható el, mert a szeszitalmérés nem feltétlenül szükséges velejárója a vendéglőipar gyakorlásának. (93.118/1921. K. M. számú rendelet 10. §-a).

Vendéglőipari engedéllyel bíró iparosnak második üzlethelyiség létesítésére vonatkozó bejelentése tudomásul vehető-e? Az 1922:XII. tc. 50. §-a szerint „engedélyhez kötött iparnál új üzlethelyiséget nyitni csak új iparengedély alapján és a megszabott ipardíj befizetése után lehet.“ A fennforgó esetben tehát a törvény 49. §-a (egyszerű tudomásulvétel) nem alkalmazható.

Az iparoskör tanítók közgyűlésével kapcsolatos társasbéd szolgáltatásával kihágást követett-e el? Mi a társaskörök zárórája? Az állami italmérési jövedékről szóló 1921. évi IV-ik tc. végrehajtása tárgyában kiadott 101.010/1921. P. M. számú rendelet 13. §-a harmadik bekezdése 1. pontja szerint a kaszinók, olvasó- és társaskörök nem nyilvános helyiségére szóló korlátlan italmérési engedélyek „csakis a tagok és az általuk bevezetett vendégek, továbbá a kaszinó (kör) által rendezett multságokon megjelenő (s ez esetben a vendégjog címén ideiglenesen a tagok jogait élvező) közönség részére és csupán helyben való fogyasztásra történő italkiszolgáltatásra jogosítanak, ellenben az utcára való kimérés, vagy italárusítás lehetőségét még a tagokra nézve is kizárják.“

Kedvezményes ajándék lapunk t. olvasóinak

Diskay

sok értékes nyeremény és jutalom! melyet az alanti cég készít.

1 felvételtől kidolgozva, 1 nagy szalón festett fotó 18x24 cm. nagyságban, színes kék, vagy barna színben, vagy akvarel kivitelben. Ez az árcsoport nagy családi képekre is érvényes. Uttlejél és igazolványképek azonnal készülnek 40 fillérért! 6 darab rendelésnél. — Részvételi díj pengő 10.70 helyett lapunk olvasóinak csak pengő 5.70. Nyári fiókműterem a MARGITSZIGETEN.

FOTÓ-SZÉPSÉGVÉSEN
MŰVÉSZET BARÁTOK!

„DISKAY“ védjegyű
művészi fotót a név
garantálja! BUDA-
PEST., VII., RÁKÓCZI
UT 18 SZ. (lift díjtalan)
Telefon: 34-8-81.

KÉREM A CIMRE ÜGYELNI!

A hivatkozott rendelet 6. §-a 5. bekezdése értelmében a korlátlan kimérési üzletekben (kivéve a vendéglő- és koresma-üzleteket) élelmicikkek (akár meleg, akár hideg állapotban) — akár az üzleti helyiségben, akár azon kívül történő fogyasztásra — nem szolgáltatathatók ki.

A kereskedelemügyi miniszter 64.007/1928. sz. konkrét ügyben hozott harmadfokú határozatával (lásd a Közgazdasági Értesítő 1933. évfolyama 2. számának 3. oldalán) hangsúlyozza az ipartörvénynek azt a rendelkezését, hogy az egyesületek (körök) ipart nem űzhetnek, ily alakulatoknak tehát a kifizető, koresma, vagy vendéglői ipar önálló gyakorlására ipari jogosítvány egyáltalán nem adható.

Mindebből következik, hogy az iparoskör ételkiszolgáltatásával kapcsolatos mulatságokat és banketteket nem rendezhet, ha ezt mégis megteszi, ipari és jövedéki kihágást követ el.

Az iparoskör zárórája tekintetében a 9600/1922. B. M. számú rendelet 4. §-a az irányadó, mely szerint az egyesületek (egyletek, kaszinók, társaskörök, klubok) zárórája, ha itt kizárólag az egyesület tagjai és csakis alapszabályszerű céljaik megvalósítása érdekében tartózkodnak, éjjel után 2 óra.

Betegségélyző ügyek

A belügyminiszter csökkentette a társadalombiztosítási bejelentések elmulasztása miatt kirótt bírságokat. Nagy felzudulást idézett elő annak idején az, amikor az ipartestületeknél, részint pedig a munkaadóknál az OTI kiküldöttei vizsgálatokat tartották és pótlólag nemcsak kirótták a munkások bejelenté-

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 8.

Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

sének elmulasztása folytán a munkaadók terhére a járulékokat, hanem a bejelentések elmulasztása miatt nagyszámú bírságokat is róttak ki. Hasonló bírságokat vetettek ki azokra a munkaadókra is, kik a bejelentéseket késedelmesen teljesítették.

Ezeket a bírságokat a belügyminiszternek a hivatalos lap m. é. december 28-iki számában megjelent 286.918—914. számú rendelete némiképpen csökkentette. A rendelet szerint: a munkaadónak az illetékes társadalombiztosító intézetnél, illetőleg az Országos Társadalombiztosítási Intézet illetékes kerületi pénztáránál legkésőbb az 1935. évi február hó 15-éig írásban előterjesztett kérelmére az 1927:XXI. tc. 135. §-a alapján tartott vizsgálattal kapcsolatban a be nem jelentett vagy a késedelmesen bejelentett munkavállalók után az 1933. évi január hó 1-je és az 1934. évi június hó 30-a között az illető munkaadóra utólag kirótt betegségi, valamint öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosítási járulékokkal kapcsolatos és a kirovás időpontjáig felszámítható késedelmi pótlékoknak azt a részét, amely a kirótt járulékok összegének 20 százalékát meghaladja, törölni kell. Ezt a rendelkezést azok után a munkavállalók után utólag kirótt járulékkülönbözetekkel vonatkozásban is megfelelően alkalmazni kell, akiknek javadalmazását a munkaadó a valóságosnál kisebb összegben jelentette be, vagy akik javadalmazásában beállott emelkedés bejelentését elmulasztotta vagy késedelmesen teljesítette.

A számok beszélnek:

40 Dlm.
fényteljesítmény

35 WATT áramfogyasztás

TUNGSRAM
DUPLASPIRÁLLÁMPA

Az ismertetett rendelet értelmében tehát minden egyes munkaadónak, kire bírságot róttak ki, 1935. évi február hó 15-éig kérelmeznie kell a bírságok csökkentését.

Kérelmezni azokat a bírságokat lehet, melyeket:

a) a be nem jelentett vagy késedelmesen bejelentett után munkavállalók után róttak ki;

b) azokat a bírságokat, amelyeket azért róttak ki, mert a munkaadó a valóságosnál kisebb összegben jelentette be a munkavállaló javadalmazását, vagy amikor a javadalmazásban beállott emelkedés bejelentését elmulasztotta, vagy késedelmesen teljesítette.

Nem minden egyes bírságot csökkentenek, csak azokat a bírságokat, melyek 1933. évi január 1. és 1934. évi június 30-ika közötti időre vonatkozólag rovattak ki, a munkaadóra. Természetesen a kirótt bírságok csökkentése nemcsak a betegségi, hanem az öregségi, rokkantsági és árvasági biztosítási járulékokra is vonatkozik.

Nem az egész bírságot törlik, hanem a kirótt bírságoknak 20 százalékat meghaladó része kerül törlesztés alá. Ez a rendelkezés még mindig rendkívül terhes a munkaadókra. A rendelet távolról sem elégíti ki a kézművesiparosságot, a kézművesiparosságnak ezzel kapcsolatosan az a kívánsága, hogy 6 százalékos késedelmi kamatnál nagyobb megterhelés ne érje a kézművesiparosságot és nemcsak az említett időközben, hanem általában a kirótt bírságokat mind töröljék, illetve azokat a 6 százalékos késedelmi pótlék erejéig csökkentésük.

Fontos OTI határozat a munkások megbetegedésével kapcsolatban. (Kell-e társadalombiztosítási járulékot fizetni arra az időre, mikor a munkás beteg?) Az 1927:XXI. tc. 23-ik §-a csak a biztosított betegsége által okozott keresetképtelenség alapján járó segélyezés tartamára mentesíti a munkaadót a járulék fizetése alól. Hogy az Intézet tényleg segélyezte-e a betegnek jelentkező munkást, arról a legjobb esetben csak akkor értesül a munkaadó, amikor a fizetési meghagyást már megkapta, akkor pedig jogorvoslatnak helye nincs.

A munkaadó tehát csakis akkor szabadulhat járulékfizetési kötelezettsége alól, ha munkását — bármely okból nem dolgozik, tehát akkor is, ha beteget jelent — azonnal kijelenti, mert az Intézet a betegség első három napján nem segélyezi a munkást, tehát erre az időre is kellene járulékot fizetni.

A munkásnak a munkába való belépését azonnal, de legkésőbb 8 napon belül és megbetegedése előtt kell bejelenteni!

Az 1935. évi legújabb
1500., 2600., 14.000. típusú

NATIONAL ELLENŐRZŐPÉNZTÁRAK

megérkeztek.

Előnyök:

1. Fokozott védelem, hibák, tévedések, kisértés, veszteségek ellen.
2. Fokozott megadása azon információknak, melyekre minden üzlettulajdonosnak okvetlenül szüksége van, hogy üzletét helyesen és eredményesen vezesse.
3. Kimutatása annak, hogy a vevők száma emelkedik-e és hogy egy-egy vevőnél átlag milyen format érünk el.
4. Kimutatása annak, vajjon az elárusító megérdemli-e fizetését?
5. Kimutatása annak, hogy mily forgalmat érnek el egyes alosztályokban?
6. Kényszerű könyvelés.

Kérjen díjtan bemutatást!

NATIONAL REGISZTRÁLÓ PÉNZTÁRAK

Terjesztési Vállalata Rt.

Budapest, IV., Szarka-utca 4 Telefon: 82-5-10.

A bejelentés megtörténtét igazoló szelvényel kell igazolni, amelyet bármely postahivatal a bejelentéssel egyidejűleg bélyegez. Az Intézet a bejelentett biztosítottat a megfelelő napibérosztályba sorozza be a bevallott bér alapján. Ha ez a bér változik, akkor be kell jelenteni a bérváltozást.

A törvény nem ad módot arra, hogy a tényleges javadalmazásnál magasabb napibérosztály szerint húzott járuléktöbblet az alacsonyabb napibérosztály szerint húzott járulékkülönbözetbe beszámíttassék.

Ilyen esetben az OTI a járulékkülönbözetet utólag felszámítja, sőt a biztosított megbetegedése esetén még a gyógykezelési és táppénzkülönbözetel is megterheli a munkaadót.

„Hattyú“ Gőzmosó- és fehérneműkölesző vállalat (Budapest, VII., Klauzál ucca 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.